

การศึกษาความจำเป็นต่อการใช้แรงงานต่างด้าวในกิจการรับเหมาก่อสร้าง

โครงการบ้านจัดสรร เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

กรณีศึกษา : ราคาขายบ้าน 3.5 - 8.5 ล้านบาท

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันวงการอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศไทย ทรัพยากรหลักที่จะช่วยให้การดำเนินธุรกิจก่อสร้างลุล่วงไปได้ นั่น จะประกอบไปด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) เครื่องจักร (Machine) การบริหารจัดการ (Management) และทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนทรัพยากรคน (Man) จะประกอบไปด้วยบุคลากรหลายตำแหน่งตามสายงานของแต่ละวิชาชีพ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารโครงการ ฝ่ายปฏิบัติการ และรวมถึงแรงงานก่อสร้าง ทั้งนี้ จำนวนบุคลากรของแต่ละระดับย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานก่อสร้าง (Productivity) รวมถึงประสิทธิผลของงานก่อสร้าง (Efficiency) โดยโครงการก่อสร้างที่ถือว่าสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีจะมีองค์ประกอบ 3 ส่วนประกอบหลัก คือ เวลา (Time) ต้นทุน (cost) และผลงานที่ได้คุณภาพตรงใจเจ้าของโครงการ (Quality) เช่น ถ้าโครงการก่อสร้างใดดำเนินไปตามเวลา ใกล้เคียงตามงบประมาณที่วางไว้ พิจารณาว่าโครงการนั้นประสบความสำเร็จ ในการดำเนินธุรกิจโครงการบ้านจัดสรรก็เช่นกันคือมีความต้องการทรัพยากรต่างที่จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินโครงการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ไม่ต่างจากโครงการก่อสร้างแบบอื่นๆ แต่ลักษณะการจัดการทรัพยากรคน (Man) ของโครงการก่อสร้างบ้านจัดสรร ที่นิยมปฏิบัติคือ โครงการบ้านจัดสรร จะจัดทีมงานบริหารโครงการและจัดจ้าง ผู้ประกอบกิจการ รับเหมาก่อสร้างทั่วไปให้เป็นผู้รับเหมา

ดำเนินการก่อสร้างหรือผลิตผลงาน ในโครงการก่อสร้างบ้านจัดสรรหนึ่งโครงการจะมีบริษัท
รับเหมาก่อสร้างหนึ่งบริษัทหรือหลายบริษัทก็ได้ แล้วแต่ขนาดของโครงการหรือแนวทางการบริหาร
โครงการของฝ่ายเจ้าของโครงการ และความสามารถในการรับงาน ผลิตผลงานของบริษัทรับเหมา
ก่อสร้างเอง

จากการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและการขยายตัวของจำนวนประชากรในประเทศไทย
ตามสถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้แนวโน้มของการมีครอบครัวขนาดเล็กที่มีจำนวนคนในครอบครัว
2-4 คน เพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการมีที่พักอาศัยขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วดังจะ
เห็นได้จาก การที่มีโครงการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรร หรือโครงการก่อสร้างคอนโดมิเนียมเกิดขึ้น
มากมายทั้งภายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเข้มข้นในภาคธุรกิจ
ตามมา

ผู้รับเหมาก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาการขาดแคลน
แรงงานก่อสร้างเกือบทุกกิจกรรมของงานก่อสร้าง ซึ่งแรงงานก่อสร้างนั้นเป็นส่วนที่ผลิตผลงาน
ออกมาโดยตรงจึงส่งผลทำให้ผู้รับเหมาก่อสร้างส่งมอบงานให้โครงการบ้านจัดสรรได้ไม่ทันตาม
กำหนดซึ่งทำให้มีผลกระทบหรือความเสียหายตามมาอีกมากมาย ดังตัวอย่าง เช่น การก่อสร้างที่
ล่าช้าทำให้โครงการบ้านจัดสรร เปิดตัวขายไม่ทัน หรือไม่เป็นไปตามกำหนด ทำให้โครงการสูญเสีย
โอกาสในการทำยอดขาย อีกทั้งยังสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดที่มีการแข่งขันกันที่เข้มข้น ผลใน
ด้านสัญญาจ้างก่อสร้าง (Contract) คือผู้รับเหมาต้องถูกปรับเนื่องจากงานล่าช้าและโครงการบ้าน
จัดสรรขอคืนงานหรือยี่ดงานก่อสร้างทำให้ผู้รับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรร ขาดทุนและเสื่อม
เสียชื่อเสียง และอีกผลกระทบที่ลึกไปกว่าคือเมื่อผู้รับเหมาทำงานล่าช้า งานงวดงานที่จะส่งและได้เงิน
นำมาหมุนเวียนในกิจการไม่มี จึงเกิดผลกระทบต่อการจ่ายเงินเดือนพนักงาน ค่าแรงคนงาน ค่า
วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการก่อสร้าง

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโดยเฉพาะในส่วน
 ของโครงการบ้านจัดสรร ส่วนหนึ่งเนื่องจากนโยบายที่ดีของภาครัฐในด้านการยกระดับการศึกษา
 ในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้นจึงไปประกอบ
 อาชีพอื่นๆ ที่ดีกว่างานก่อสร้าง และกระแสนโยบายภาครัฐที่ยึดแนวทางพระราชดำรัส
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เศรษฐกิจพอเพียง” สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนใช้ชีวิตแบบ
 เศรษฐกิจพอเพียงและประกอบอาชีพในภูมิลำเนาของตน ทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานจาก
 ต่างจังหวัดเข้าสู่เมืองลดลงไปด้วย ยิ่งในปัจจุบันผลผลิตจากยางพารามีราคาสูงขึ้นและการทำสวน
 ยางพาราที่ไม่ได้มีวงจำกัดแค่ในภาคใต้ของไทย แต่สามารถทำสวนยางพาราได้ทั้งในพื้นที่
 ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแรงงานก่อสร้างจำนวนมากอาศัยอยู่
 แรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่ได้หันไปทำสวนยางพาราหรือรับจ้างในสวนยางพาราแทนการที่เดินทาง
 จากภูมิลำเนาเข้าสู่เมืองเพื่อรับจ้างทำงานก่อสร้าง

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานคนไทยในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างดังกล่าวข้างต้น ถูก
 ทดแทนด้วยแรงงานต่างด้าวบริเวณประเทศข้างเคียงกับประเทศไทย ชนกลุ่มน้อยไม่มีสัญชาติ
 และในประเทศอื่นๆ มีทั้งแรงงานการขอเข้ามาทำงานในประเทศไทยแบบถูกกฎหมาย แรงงาน
 ลักลอบเข้าเมืองมาทำงานแบบผิดกฎหมายแต่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ลงทะเบียนขอใบอนุญาต
 ทำงานถูกกฎหมาย และแรงงานลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายและไม่มีใบอนุญาตทำงานเป็น
 แรงงานแฝงที่ทำงานในโครงการก่อสร้างบ้านพักอาศัย 2 ชั้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยดังต่อไปนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาหาอัตราส่วนของแรงงานก่อสร้างคนไทยกับแรงงานต่างด้าวในกิจ การ
 รับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.2.2 เพื่อศึกษาหาอัตราส่วนของแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ และแรงงานต่างด้าวไม่มี
 สัญชาติ ในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.2.3 เพื่อศึกษาความสามารถ ความถนัด ความเหมาะสมกับงานของแรงงานประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้แรงงานให้เหมาะสมกับประเภทของงานก่อสร้างในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.2.4 เพื่อศึกษาความจำเป็นต่อการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ และแรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.2.5 เพื่อศึกษาความต้องการเพิ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ และแรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาข้อมูลแรงงานก่อสร้างในโครงการก่อสร้างบ้านจัดสรร จะทำการศึกษาข้อมูลด้านจำนวนแรงงานที่เป็นคนไทย แรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ แรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติ ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานตามกฎหมาย และความสามารถ ความถนัด ความเหมาะสมกับงานประเภทต่างๆ ที่ผู้รับงานก่อสร้างประเภทโครงการบ้านพักอาศัยในโครงการบ้านจัดสรร นิยมใช้งานแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ แรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติ ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานตามกฎหมาย และศึกษาถึงความจำเป็นและความต้องการเพิ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ แรงงานต่างด้าวไร้สัญชาติ ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายที่จะนำมาทดแทนแรงงานคนไทยหรือนำมาทดแทนจำนวนแรงงานที่ขาดแคลนในกิจการรับเหมาก่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่อไป

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 โครงการบ้านจัดสรร หมายถึง โครงการก่อสร้างบ้านพักอาศัยโดยบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จัดสรรที่ดิน ก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค พร้อมสร้างบ้านพักอาศัยรูปแบบต่างๆ ให้แล้วเสร็จก่อนขาย ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.4.2 แรงงานต่างด้าว หมายถึงบุคคลผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย แต่ก็มีผู้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไปทั้งในแง่กฎหมายและในทางวิชาการ

1.4.2.1 แรงงานต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และกำหนดไว้ว่า คนต่างด้าวจะทำงานได้เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางานหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายเท่านั้น

1.4.2.2 แรงงานต่างด้าว ตามองค์การแรงงานระหว่างประเทศ หมายถึง บุคคลที่ย้ายถิ่นจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งเพื่อที่จะไปทำงานมากกว่าที่จะไปใช้จ่ายเงินของตนเอง และรวมถึงบุคคลใดๆ ที่โดยปกติแล้วได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้อพยพเพื่อทำงาน แต่ไม่ยอมถึงบุคคลที่ทำงานบริเวณชายแดน จิตรกร หรือสมาชิกของกลุ่มผู้ชำนาญการที่เข้าเมืองระยะสั้น ชาวเรือและลูกเรือเดินทะเลต่างชาติ นอกจากนี้ยังไม่รวมถึงบุคคลที่เข้ามาเพื่อการศึกษาหรือการฝึกอบรม และบุคคลเข้ามาทำงานเฉพาะด้านอันเนื่องมาจากการขอร้องของนายจ้างในประเทศไทย และต้องออกไปเมื่อเสร็จสิ้นการทำงานนั้นแล้ว

1.4.2.3 แรงงานต่างด้าว ตามความหมายขององค์การสหประชาชาติ หมายถึง บุคคลซึ่งจะถูกจ้างในทำงาน กำลังถูกจ้าง หรือเคยถูกจ้างให้ทำงาน โดยได้รับค่าตอบแทนในรัฐที่ตนไม่ได้เป็นของชาตินั้น

1.4.2.4 แรงงานต่างด้าว ตามความหมายของผู้วิจัย หมายถึง แรงงานสัญชาติพม่า แรงงานสัญชาติลาว แรงงานสัญชาติกัมพูชา และแรงงานไร้สัญชาติ ทั้งที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย และเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และทำงานเป็นคณงานก่อสร้างในโครงการบ้านจัดสรร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึง จำนวนของแรงงานก่อสร้างคนไทย แรงงานต่างด้าว สัญชาติต่างๆ แรงงานต่างด้าวไม่มีสัญชาติ ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ประเภทที่พักอาศัยโครงการบ้านจัดสรร

1.5.2 ทำให้ทราบถึงอัตราส่วนของแรงงานก่อสร้างคนไทย แรงงานต่างด้าว สัญชาติต่างๆ แรงงานต่างด้าวไม่มีสัญชาติ ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ประเภทที่พักอาศัยโครงการบ้านจัดสรร

1.5.3 ทำให้ทราบถึงความสามารถ ความถนัด ความเหมาะสมกับงานของแรงงานประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้แรงงานให้เหมาะสมกับประเภทของงานก่อสร้าง เพื่อเป็นแนวทางในการขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าวให้เหมาะสมกับงาน

1.5.4 ทำให้ทราบถึงความจำเป็นต่อการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ และแรงงานต่างด้าวไม่มีสัญชาติในโครงการโครงการบ้านจัดสรร

1.5.5 ทำให้ทราบถึงต้องการเพิ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติต่างๆ และแรงงานต่างด้าวไม่มีสัญชาติในโครงการโครงการบ้านจัดสรร